

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben: 1/4 évre 3 kor
Egészévre 12 kor; Vidéken: 1/4 évre 5 kor;
Egészévre 20 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
Harsányi Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csapó-utca 9. sz.
Telefon: 275.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Az idő.

Debreczen, április 28.

Banalis téma, azt mondják, az időről csevegni. Szellemes társaságban ügyefogyottnak bélyegzik azt, akinek nincs más mondani valója, mint ennyi, hogy: „ma szép idő van”, vagy: „tegnap eső volt.” Hát megengedem, hogy némi igazuk lehet a szellemes társaságoknak: s hogy én mégise banális témát feszegetem ez ujság első helyén, a hol fontos, életbevágó eszmék megpendítését várja, vagy magas politika után sóvárog az olvasó, annak meg van a maga nyomoru oka.

Erősen benne volnánk a tavaszban; alig egy-két nap választ el bennünket a rügyfakasztó, napsugaras, enyhe májustól s lelkünket mégsem vidítja fel a szép kikelet bübajos varázsa; vastag melankólia zsibbasztja meg tagjainkat és valami megmagyarázhatatlan fájo érzés szorítja össze szívünket, midőn a fűtött szobából az ablakon át, kinézünk a szabadba. Metsző északi szél hasítja keresztül az utcákat és örült süvöltéssel száguld keresztül a sik rónán, nyomában mindenütt a szomoru pusztulás, a siralmas romlás... A napnak nevezett melegítő testből, mintha tűzének utolsó szikrája is ki-

aludni készülne: világít, de nem — melegít. És a földbe elhintett mag nem képes megküzdeni a nap dermedtő hidegével, a gyümölcstermő fák gyöngye, tavaszi rügyeit kiméletlenül elsorvasztja a metsző hideg levegő... Az ország minden részéből fagyot jelentenek: esoda-e tehát, ha csüggedés szállja meg lelkét a gazdaembernek? Agrárius állam vagyunk, a föld termésére vagyunk utalva, egyben kiteve az idő örült szeszélyeinek, viszontagságának. S az idő — egy nap, mint másik — mostohán, ezudarul mostohán bánik gazdaközönségünkkel, szegény földmivelő magyar népünkkel. Nem esoda tehát, ha önkéntelenül tolu ajakunkra a kérdés: mit aprítunk a tálba, ha ez így tart?

Száraz ősz, enyhe tél után fagyos tavasz: a legszomorubb kilátások az ezidei mezőgazdasági termésre. És ne feledjük: ha aratáskor a gazda kaszája silány rendet vág; ha a föld mostohán bánik megművelőjével, a kereskedő, az iparos is ugyancsak megsínyli a bajt, mert — ismételjük — földmivelő állam lévén, ha a gazdának nincs miből pénzeln, megakad a kereskedelem, az ipar forgalma.

És esodálatos mégis, hogy

éppen a szántóvető nép az, a kinek sorsával ebben az országban a társadalom, a törvényhozás aránylag a legkevesebbet törődik. Ime, élő példát hozhatunk erre éppen most, midőn a parlamentben az igazságügyi tárca körül ontják a szót, az idén nagyonis bőbeszédű honatyáink. Hányan szálltak már sikra a képviselőházban az ügyvédek helyzetének javítása érdekében. Ennek egyszerű magyarázata, hogy aránytalanul sok az ügyvéd-képviselő, míg a földmivelő nép, a *kisgazda* érdekeit ugyszólván egyetlen ember sem képviseli a magyar törvényhozásban, ugy a mint kellene; — sha a földmivelési kormány a maga jószántából nem gondoskodnék, ugy a hogy, a kisgazdák legvitálisabb érdekeiről, bizony akár elpusztulhatna a magyar paraszt a nagyságos követ ur pártfogása mián, míg a maga jószántából észébe jutna egy-két jó szót szólni az érdekében.

A kereskedelemnek, az iparnak is elég bőven akadnak szószólói a parlamentben; olyan pártfogói, akik maguk is kereskedők, iparosok; csak a földmivelő osztály érdekei, a nép alsóbb rétege nem akad ott őszinte pártfogóra. Mert az agrárius képviselők, akik tulajdonképen a mezőgazdasági érdekeket képviselik, egyedül a *nagybirtok* védelmében

TÁRCZA.

Variációk.

A „Szabadság” eredeti tárczája.

Irta: Szathmáry Zoltán.

Haza mentem egy-két napra. Ott-hon jártam az ismerős vidéken, hol minden kiesi röghöz valami emlék köt, azon a tájékon, a hol édes anyám ajkáról tanultam meg azokat a régi magyar nótákat, melyeknek egy-két szakadozott akkordja még most is visszaeseng a lelkemben.

És jártam, keltem az utcákon, ösmerős arcok közt tétova lassúsággal és nem tudott felmelegedni a szívem, melyet iramló idők küzdelmei ugy eltaplósítottak.

Lépten-nyomon ösmerősükkel találkoztam, de a kiknek alig emlékeztem még a nevékre is. Pedig egyik-másik valamikor olyan közel állt a szívemhez.

Ezekkel ezelőtt valaha együtt játszottuk azokat a gyermekjátékokat, a melyeket soha sem tud elfelejteni az ember s későn, nagyon későn is, mikor már esőndesen folydogál a vér kipüffedt ereinkben s szerte szállingóznak selymes hajszálaink, még akkor is ugy szeretnénk eljátszani egyszer, ott a nagy alföldi rónaságon, hol ma talán már nem is renget esalóka, ringó ködképeket a haldoklásnak indult délibáb.

Elénken villantak össze az ismerős tekintetek, mikor egymáshoz szóltunk, hangunkon ott rezgett a mult varázsa. . . . Azután . . . azután mintha örökre elfelejtettük volna a rózsaszínű multak színeit, köznapias dolgokról folyt köztünk a beszéd.

Az élet került az álmok felé, az élet mely a maga sok akadály-sövényével, küzdelmeivel agyon gyilkolja a hangulatokat, rozsdát mar a kedélyekre.

Mikor elváltunk már csak futólag érintették kezeink egymást s nem sok melege volt sem a készsörítésnek sem az Isten áldjon-nak.

Azután egy másik arcz jött elem. Itt még ködösebb volt az emlékezésem, pedig talán arról az arczról álmodott a szlvem szomjusága az első bál után, talán valánikor — öntudatlanul fakadt szerelmi szózat által összeperzselt ajkak örök hűséget fogadtak egymásnak valami rég divatját multa, émelygős keringő alatt.

Az egykor üde gyermek arcz himporát lemarta az idő s a karesu leánytermet is hova lett?! Az a hideg kézesök a mit a kövér keztyüs kézre leheltem már nem mondott semmit, épen semmit se. A gyerekek, a eseléd, a létért való küzdelem, mely kifáraszt, elfásít, e körül fordul meg a hajdani állomkép élete. Az akadályversenyek, melyekben oly sokan kidőlnek, melyek miatt nélkülözni kell ott fent a kaviárt, fitt lent a rozskenyeret. És a nélkülözéstől így is, ugyis fázik az ember lelke.

Valami esodálatos, merev, hajlithatlanul rideg józanságot tükröztek vissza az ismerős arcok. Azt a régi mámort meg mintha csak ugy álmodtuk volna

szólnak sikra, amely pedig a kisbirtoknak legádázabb ellensége. És így, ha az idő is mostohán bánt, a szántóvető magyar emberrel, csak egy menekvése van: a kormánynak a maga jószántából való segítése, vagy ennek hián — az inség...

A dermesztő északi szél, igaz, napok óta örült süvöltéssel keresztül-kasul zug a sik rónán, s ha pusztulást jelent is vészes fűtyölése, te szegény gazda-ember azért ne esüggedj el. A mig erősek karjaid s józan a gondolkozásod, ne veszítsd reményedet, mert kifürkészhetetlen Istennek bölcsessége s ha haragjában ma lesujt, holnap ismét fölemel.

Mert te szegény szántóvető ember, a te siralmaid fölhatnak az égig, de nem hatnak el a sivár lelkű, nagyvárosi ember szívéhez: elmerülnek, elenyésznek a nagyváros sokadalmában, részvétet, segédelmet innen ne várj.

S ez ám a mostoha idők legszomorubb jele!

(H.)

POLITIKAI HIREK.

Ki lesz a kereskedelmi miniszter?

Ere a kérdésre ma délutánig, Széll Kálmán miniszterelnök bécsi tartózkodásának második napján sem tudott senki pozitív választ adni. Még mindig zürzavaros találgatások jártak. Valóságos chaosz, a melyben újabb és újabb nevek szerepeltek. A legállhatatosabban a Nagy Ferencz államtitkár nevét portálták ma is és a folyosón időző államtitkárnak már sokan gratuláltak is. Az igaz, hogy szerényen, de határozottan elhárította magától az üdvözléseket.

Megjelent a házban a legutóbb leg-

többször emlegetett gróf Széchenyi Imre is, a ki többekell társalgott, de senkisémmerte ráfogni, hogy a felhivatalos holnap már miniszteri kinevezését hozza.

Mégis történt valami meglepetés. A déli órákban hirtelen felmerült a gróf Tisza István neve, a kit kemoly miniszterjelöltnek hirdettek.

Bárki legyen is azonban az új kereskedelmi miniszter, 24 órán belül bizonyára meg lesz, mert Széll Kálmán miniszterelnök düllőre viszi a dolgot még ma Bécsben.

A főrendiház ma Csáky Albin gróf elnöklete alatt rövid ülést tartott, melyen az elnök meleg szavakban parentálta el Horánszky Nándor volt kereskedelmi minisztert és Pálffy András gróf volt testőrkapitányt. Ezután vita nélkül elfogadták a június hóig terjedő *indemnitásról* szóló javaslatot és végül a *delegáció* tagjait választották meg. Rendes tagok lettek; *Nikolics* Fedor báró, *Pellavicins* Endre gróf, *Rudnyánszky* József báró, *Samasse* János egrí érsek, *Szapary* Gyula gróf, *Széchenyi* Imre gróf, *Széchenyi* Manó gróf, *Wodianer* Albert báró és *Ziezhly* Ágoet gróf; pótagok: *Fiseták* Gyula püspök, *Eszterházy* Mihály gróf, *Laszkáry* Gyula, és *Keglevicz* Oszkár gróf. A jegyzőkönyv hitelesítésével az ülés véget ért.

Beöthy Ákos és a delegáció. A fővárosi lapokat bejárta a hír, hogy *Beöthy* Ákos, a legélesebb ellenzéki honatyát be akarják választani a delegációba. Mután *Beöthy* köztudomásosan pártelnöki állást foglal el és így a beválasztása csak kompromisszum útján történhetik meg, a dolgot pikáns kommentárokkal látták el. Fővárosi munkatársunk tehát ma egyenest *Beöthy* Ákoshoz fordult felvilágosításért és az illusztris politikus munkatársunknak ezeket mondotta:

— Igenis, a dolgot felvetették előttem. De hát ahhoz az én beleegyezésem is kellene. Már pedig én nem vállalnám el a tagságot, mert ahhoz, hogy eredményesen küzdhetnék a delegációban,

néma, bujaságot lehelő nyári éjszakákon, mint messze keleten mákony terhes agyvelő az ezeregy éjszaka bűvös mesemondását.

Néha beszédközben egy név tala-kodott élénk. Valami szép leány, vagy jó fiu neve. Multban járó lelkünkkel úgy érintettük emléküket, mint roppenő fecskeszárny a tó tükrét. Es egy pillanatra, egy árnyalattal melegebb lett a hangunk zenéje. De csak egy pillanatra. Azután egy rövid sóhajtásba fult belé minden melegsége. Az a szép leány és jó fiu elbukott az élet sarokkövében s úgy bele vágta a fejét, hogy soha se használhatta többet.

Az egyik göresösen ragaszkodott az élethez s boldogsága teljében hervasztotta le életének virágait a nagy kaszás, a másik megcsömörlött az élet asztalánál s felkelt asztalbontás előtt. Belélt a szívébe egy cseresznyemagnyi ólom da rabot, hogy ne fájjon.

Mint könnyű lehelet: sohajtottunk. Azután szerteröppentek a multa vágyódó gondolataink, egy perezre megszaktak a beszólgetésünk gyöngé láncza. És ujra azok a hétköznapi emberek lettünk, akik nem a multnak élnek, hanem a szigoru

jelennek s viaskodnak egymással a halavány reményéseket igéző jövőért.

Igy jártam én a régi ösmerősök közt s nem éreztem az ébredő tavasz lélekzetvételéből semmi melegséget az én szívem nagy szomorúságára.

Es úgy tetszettek mindenenk, mintha csak álmodtam volna a szívárványos színekkel teleszótt multakat, nefelejts színű leány szemeket, harmatos virágokat megszegényítő női arcokat.

Mintha azok a régen kirezgett, esodás melódiák, örök ifjuságról, szerelemről szólók, csak az élet hazugságait viszhangozták volna.

Mintha az emberek feszesen, magas ingallérben, glasszó-keztücsön, leányok, asszonyok hideg mosolylyal, szórakozott udvariassággal jöttek volna a világra és mintha mindég csak ez a hideg, agytompítóan rideg józanság uralta volna a barátságot, négyes fagatokért, meg plüso-garniturakért a szerelmet. Es nem lett volna az ifjuság álmodása más csak pusztá fogalom s hideg szálló igék, üres szólásformák telítették volna be örök időktől fogva még a tavaszi levegőt is...

kivénültem. Egyébként a kormánypárt részéről hozzám kérdést nem intéztek, ellenben ugy a néppárt, mint az Ugronpárt felajánlott egy helyet nekem, de de azt én nem fogadtam el. Ennyiből áll az egész.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, ápril 28.

Egész sereg tárgy volt ma napirenden, de azért a képviselő urak fáradhatatlanul beszéltek — az igazságügyhöz. Déli egy órakor még szünetlenül ex a vita folyt, holott még kvótabizottságot kellett választani és a honvédelem is ki volt tűzve napirendre a mexikói javaslattal egyetemben.

Már most képzelhető, hogy az ülés iránt eddig nem nagy volt az érdeklődés.

A Horánszky miniszter halála óta ma jelent meg először a Házban Horánszky Lajos, a volt miniszter fia, a kinek ezuttal is sokan fejezték ki részvétüket.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: *Apponyi* Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán, *Plósz* Sándor, *Fehérváry* Géza báró, *Wlassics* Gyula, *Darányi* Ignác, *Lukács* László.

Elnök bejelenti, hogy a *Kuria* Dániel Tibor báró mandátumát érvénytelennek mondta ki.

Az igazságügyi költségvetés részletes tárgyalása.

Kir. törvényszékek és járásbíróóságok.

Simonyi Semaám Sándor: Kifogásolja, hogy a fiatal emberek, rövid idejű jegyzői gyakorlat után, bírák lesznek és es „O felsége, a király nevében” szolgálatnak igazságot. Az albirákat csak az ítélő tanácsban kellene alkalmazni és nem önálló hatáskört ruházni rájuk. Kivánja, hogy a végrehajtók is ugy, mint az ügyvédek, csak munkájuk befejezte után kapják díjaikat és költségeik megtérítését. A költségvetést nem tartja bizalmi kérdésnek és ha a többség részéről is azt tapasztalja, hogy nem bizalmi kérdés ez, akkor elfogadja, de addig nem.

Krasznay Ferencz: A jogállapot nálunk a bányajog terén valóságos „kőficz” keverék. A bíróságok dinamikáját vizsgálja. A bíróságaink anyaga legtöbbször olyanokból kerül ki, akik csak a vizsgára tanulnak, így aztán valóban jogász bírákat alig találunk, tudásbeli fogyatékoság és felületesség uralkodik e téren. Helyteleníti azt, hogy bíróságaink bürokratikusán járnak el és tulságosan ragaszkodnak a formákhoz. Az igazságszolgáltatás a szegény ember részére nagyon költséges. Mindez és más ok arra készíti, hogy a költségvetést nem fogadja el. (Helzeslés a szélbalon.)

Darányi Ferencz a végrehajtási törvény hiányával foglalkozik. Határozati javaslatot ad be az iránt, hogy a butorzat le foglalható ne legyen.

Nessi Pál a bíróság számára jobb javadalmazást kér. A bélyegilletéket a fél rovására kellene írni. A telekkönyvvezetők valóságos páriák, mert fizetésük-

ből meg nem élhetnek, mégis óriási munkát kell végezniök. A költségvetést nem fogadja el.

Plósz Sándor igazságminister először **Simonyi Semadam Sándor** azon megjegyzésére válaszol, hogy nem helyes az, ha jegyzőkből nevezik ki a törvényszéki bírót. O a kérdéssel már régebben foglalkozott és e tekintetben intézkedni is fog. Az elnöki felügyeleti jogot nemcsak a törvényszéki elnök, hanem a táblai elnök is gyakorolja. A szegénységi jog a perrendtartásban javíthatni fog. A kuriát addig hibásnak mondani nem lehet, míg teljesen meg nem győződünk intézkedéseiről. **Hajdyn Imre** kérésére vonatkozólag azt jegyzi meg, hogy a járásbírók hatáskörének megállapítása előtt nem tartaná helyesnek járásbírók felállítását, ha csak azt valami különös okokvetlenül szükségessé nem teszi. **Krasznay Ferencz** szavára reflektál és kijelenti, hogy az alsó bíróság tekintetében haladás észlelhető. Hibák vannak az alsó bíróságoknál, de ezeken a hibákon is fog segíteni — amennyire lehet — az új perrendtartás. **Darányi** határozati javaslatát helyesli, de még más hibák is vannak a végrehajtási törvényben, melyeket ő legrovidebb idő alatt javítani szándékozik, azért kéri most a határozati javaslat mellőzését. A tömeggondnokság kérdését megfontolás tárgyává fogja tenni. A telekkönyvvezetők sorsán javítani fog. Kéri a tétel elfogadását. (Helyeslés.)

A Ház a tételt megszavazza.

Kevés az iskola.

Az ev. ref. iskolaszék ülése.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, április 28.

Debreczent általában úgy ismerik, mint az „iskolák városát” és méltán, mert erejéhez képest talán egyedülálló város, mely tetemes anyagi áldozattal járul az iskolák fejlesztéséhez és az elemi tanügy emeléséhez.

Ha mindezek dacára a tanügy terén nem észlelhető a teljes siker: hogy tetemes anyagi áldozat dacára is — különösen az elemi népoktatásügy terén — még mindig hiányok merülnek fel, ennek okát nem a tanügy fejlesztése iránt érzett buzgóság hanyatlásában, hanem a város lakossága számának rohamos emelkedésében kell keresnünk.

Evről-évre nagy mértékben szaporodik a tanköteles gyermekek száma. A városi hatóság, az ev. ref. egyházzal karöltve minden lehetőt megtesz, hogy a kényszer-iskolázásra vonatkozó törvény teljes szigorában végrehajtsák s mindennek dacára megütközéssel hallottuk a tegnapi délután tartott iskolaszéki ülésen, hogy Debreczenben, az iskolák városában ezidő szerint ezerkétszáz gyermek kénytelen nélkülözni az oktatást, mert nincs elegendő tanterem befogadásukra.

Elszomorító, ha elgondoljuk, hogy épen Debreczenben történik ez meg, a a gazdag alföld metropolisában. Azt elhiszük, hogy az ev. ref. iskolaszék tud is, akar is segíteni a bajon, de nem hozszadalmas gyűlésezés kell ide, hanem gyors segítség. Ki lesz felelős azért, ha az az ezerkétszáz tanköteles sötét tudat-

lanságban nő fel azért, mert a gazdag Debreczennek nincs elég tanterme a növendékek befogadására?

Az iskolaszék jóakaratu igyekezetét bizonyítja különben, hogy a hiányok orvoslását szíven viseli s azt hisszük, hogy igyekezni is fog mielőbb rendezni.

A gyűlés lefolyásáról egyébként tudósítónk a következőkben számol be.

Az ev. ref. iskolaszék tegnapi délután négy órakor az ev. ref. egyház tanácsstermében gyűlést tartott **Simonffy Imre** kir. tanácsos, főlgarmester elnöklete alatt. A gyűlésen **Puky Gyula** főispánon kívül jelenvoltak: **Kiss Albert** iskolaszéki elnök, **K. Tóth Kálmán** lelkész, **Somogyi Pál**, **Ferenczy Gyula** dr., **Komlóssy Arthur**, **Oláh Károly**, **Bészler Károly**, **Miskolczy Jenő**, **Roncsik Lajos**, **Aczél Géza**, **Horváth István**, **Jeney Miklós**, **Varga Károly**, **Csóka Sámuel** és **Káposztás Imre**.

A gyűlés tárgyát az elemi iskolák fejlesztésére kiküldött bizottság jelentése képezte, melyet **Varga Károly** jegyző terjesztett az iskolaszék elé. E jelentés konstatálja, hogy Debreczenben ezidőtájt ezerkétszáz gyermek nélkülözi az iskolai oktatást s hogy e bajon segítve legyen, legalább is tizenöt új tanteremre van szükség a már meglévő 59 tanterem kivül.

A bizottság jelentése hosszantartó vitát keltett, melyben résztvettek: **Ferenczy Gyula** dr., **Aczél Géza**, **Komlóssy Arthur**.

Kiss Albert iskolaszéki elnök úgy találna az ügyet rendezhetőnek, ha az ev. ref. főiskolában elhelyezett elemi osztályok továbbra is ott hagyatnának.

Puky Gyula főispán véleménye szerint hat tantermet lehetne berendezni a gazdasági tanintézet épületében, így a főiskolában elhelyezett négy tanteremmel meg lenne tíz tanterem.

A főispán indítványa az iskolaszék teljes helyeslésevel találkozott s határozattá emelte, hogy a főiskolában elhelyezett elemi osztályok továbbra való otthagynása érdekében feliratot terjeszt be az egyházkerülethez.

A még hiányzó öt tanterem felállítását úgy állapította meg az iskolaszék, hogy kettőt a Homokkertben, egyet **Kossuth-utczán**, kettőt pedig a **Pacsirta-utczán** fog felállítani. Az új tanteremek felállításával természetesen a tanerők számát is szaporítani kell. — Nyolcz tanítóra van szükség, hogy az iskolázatlan ezerkétszáz gyermek a törvényszabta oktatásban részesüljön.

Debreczen város számtalan esetben adta jelét a haladás iránti érzékének. — Hiszük, hogy e felette fontos ügyben készséggel fogja támogatni az ev. ref. iskolaszéket és minden lehetőt elkövet, hogy Debreczenben egyetlen gyermek se nélkülözze az elemi oktatás nevelő hatását.

Berugott a rimektől.

A „Pálinkadalok” áldozata.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, április 28.

A rendes körülmények között eszöndes **Darabos-utczának** két részeg ember okvetetlenkedése volt tegnapi legnagyobb eseménye. Orditozva vonultak végig az utczán, énekelve új, eddig ismeretlen rimeket, melyekből mutatványul — közönségünkötől bocsánatot kérve — itt köz-

lünk annyit, a mennyi teljesen elegendő közveszélyes voltuk igazolására.

Ime a szemelvények:

A pálinka a nép zsarnoka.
Romlásának ez a főoka.
Magyarok, az angyalát,
Ne igyatok pálinkát!

Elbódítod a gyermek agyát.
Ha adsz neki pimasz pálinkát,
Gyermeknek, ha okos vagy.
Részegítő szeszt ne adj.

Mennykő üssön annak fejébe,
Ki szeszt önt a kised tejébe,
Ki ad neki szeszfélét!
S megmérgezi velejét!

Fájdalom, már majdnem mindenhol
Csábit nőket is az alkohol!
Mily undok, mily ijesztő
Szeszitaltól részeg nő!

Annak, aki pálinkát iszik,
Teste, lelke megfogyatkozik.
Pálinkát hát ne igyunk!
Ez ne legyen italunk!

A pálinka tönkre juttatott
Már nagyon sok magyar családot.
Haj, a kutya pálinka
Az Istennek nagy átka!

A botrányosan közveszélyes dalok lovagjait a rendőrség vette védelmébe és bekísérte a bűnügyi osztályhoz, a hol kisült, hogy egyik sem szokott szeszestített inni, de a „Pálinkadalok” tették holt-részeggé mindkettőjüket.

Thewrewk Árpád nagyságos költő ur ugyanis az „Országos magyar alkohol-ellenes egyesület” megbízásából „Pálinkadalok”-at szerzett s a két atyafi ezektől a rémszerzeményektől zugott be, a min valóban nem csodálkozunk, mert **Thewrewk** nagyságos költő poézise veszedelmesebb a valóságban az alkoholnál.

A jeles költő lapunknak is beküldte méltánylás és hozzászólás czéljából a rémdalokat, de a kritika kellemetlen feladattól fölment bennünket a tegnapi **darabos-utczai** idill.

Egyébként pedig ellen-rimekkel is szolgálhatnánk a nagy költőnek, de a jó izlés tiltja, hogy **Thewrewk** stíli „Alkohol-dalaink” közül egynél többet közöljünk. Ezt az egyet alább adjuk, abban a meggyőződésben, hogy nem sikerült lesülyednünk oda, a hol az alkoholelles egyesület hivatalos költője dalol. Ime az ellen-dal:

Pálinkát, ha isztok tán részegek lesztek
Thewrewk ur dalától biztosan megvesztek.
Részeg volt Nőé is, el is bukott hosszan
S higyjétek el nekem, Thewrewk ur so józan.

Mint a késő éjjeli órákban értesülünk a nemes város, mint spiritusz nagykereskedő, haladéktalanul intézkedett, hogy a **Thewrewk** ur pálinkásversei minél előbb elkoboztassanak, mert iszonyu rémeket lát — a szörnyü rimekben.

UJDONSÁGOK.

Az utca gyermeke.

Lelketlen szülők.

A kis gyermek regénye most egy esztendeje kezdődött — tíz hónappal a születése előtt. Kezdődött pedig úgy, hogy találkozott egy férfi és egy nő. Mélyebben néztek egymás szemébe, mint rendes körülmények között szokás s a találkozás — ismeretséggé; az ismeretség — szerelemmé fokozódott.

Ennek a bűnös szerelemnek gyümölcse a kis *Pista*. Apja — a száraz rendőri jelentés szerint — melyet tegnapi számunkban röviden regisztráltunk — *Szakál Mihály* kéményseprőlegény; anyja *Garai Julesa*.

Születéseig békében élt a törvénytelen házaspár, de a gólya megzavarta a ház esőndjét. Féltekenységi jelenetek kerültek sorra és *Szakál Mihály* egyszerűen kötségekbe vonta azt is, hogy ő lenne a *Pistika* apja.

Garai Juli végre is külön költözött és napszámon tengődött eddigelé. Keresett is annyit, a miből megélt, de bizony gyermeknevelésre nem jutott — a téglahordás silány keresményéből.

Tegnap reggel elszántan ölbe vette a piczikét és elvitte szívtelen édes apja *Szakál Mihály* lakására, a *Széchenyi-utca* 22-ik szám alá; ez azonban mitsem akart tudni róla. *Garai Julesa* anynyira zokon vette a dolgot, hogy kitántorogva a hűtlen szerető szobájából, letette a kis porontyot az utca porába és elmenekült.

Vörös rongyokba burkolva, úgy találták meg a csöndesen pityergő *Pistikát* a járókelők s a rendőrség közbenjárásával bevitték a bábaképezdebe, hol gondozás alá vették.

A lelketlen szülők ellen a hatósági vizsgálat folyamatban van.

* Puky Gyula vizsgálata a városházán.

Puky Gyula főispán tegnap délelőtt hivatal-vizsgálatot tartott a városházán. A főispán mindent rendben talált s elismerését fejezte ki az egyes hivatalok vezetői előtt. A hivatalvizsgálat egész délelőtt tartott.

* **Fényes Samu dr. ünneplése.** Debreczen bohémjei barátságos lakomára gyűltek tegnap este az „Angol királynő” fehér termébe, hogy körükben ünnepeljék *Fényes Samu dr. „Kurucz Feja Dávid”* kiváló szerzőjét. Meleg, szeretetteljes ünneplés volt ez, olyan a minőt csak bohém lelkek rendezhetnek azoknak a nagyoknak és kiválasztottaknak tiszteletére akik közel férköznek a aszivük lángjához. Elsőnek *Benedek János dr.* országgyűlési képviselő a „Debreczen” főszerkesztője emelt szót, éltetve „Kurucz Feja Dávid” zseniális költőjét. Utána *Kardos Samu dr.* beszélt, lendületes hatalmas felkészüléssel ünnepelve a *debreczeni* színészgárdát. *Fényes Samu dr.* szívélyesen köszönte az ünnepeletést, melyet nem keresett — s a melyre nem is

vágyott. Az éljenzéssel fogadott költői toaszt után sorra szóltak *Király Péter dr.* ügyvéd; *Szentmiklósi József* lapunk segédszerkesztője; *Lukács Emil dr.* ügyvéd, *Komjáthy János* igazgató és *Benedek János* orsz. képviselő. Az ünneplő asztaltársaság a késő éjfél órákig maradt együtt *Rácz Károly* tüzes kurucz nótái mellett. Ugyanitt említjük meg, hogy *Fényes Samu dr.* ma délben utazik el *Debreczenből* — *Kassára*.

* **A rendkívüli közgyűlés.** Egyik legközelebbi számunkban megemlékeztünk a nagykölesön elszámolásának előhaladásáról és ezzel kapcsolatban a kitűzendő rendkívüli közgyűlésről. A felügyelő bizottság elkészült munkálatait ma már tárgyalta is a tanácsülés. Az ügynek *Veesey Imre* tb. főjegyző volt a referense. A rendkívüli közgyűlést, melynek egyetlen tárgya a nagykölesön végleges elszámolása lesz, május 9-én tartja meg a törvényhatóság.

* **A csapó-utcai postahivatal áthelyezése.** A posta- és távirida igazgatóság értesíti a közönséget, hogy a *Csapó-utca* 105. számú házban elhelyezett „Debreczen 5. sz.” postahivatal május hó első napjától kezdve a *Csapó-utca* 63. számú házban fog működni.

* **Kedélyeskedés a rendőrséggel.** A *debreczeni* rendőrség bünyügyi osztályát táviratilag értesítette tegnap egy tulbuzgó ismeretlen, hogy *Kiss Bálintné* — egy hortobágyi csikós fiatal felesége *öngyilkos lett*. A rendőrség azonnal meg is indította a vizsgálatot, melynek eredményeképp küldt, hogy egyetlen szava sem igaz a hirmondónak. *Kiss Bálintné* öt hónapja élvezi a házaselet gyönyöreit és kisebb gondja is nagyobb annál, hogy önként mondjon le az élet legszebb perceiről.

* **Pályázatok a főiskolán.** A főiskola tanári kara most írta ki az idej pályázatokat, melyeknek valamennyije magasabb pályadíjjal van összekötve. A *Hatvani*-alakra latin ódát, a *Keresztési-Deák*-alakra neveléstudományi dolgozatot, a *Péczeli* és *Kazinczy F.* alapokra magyar irodalmi, a *Balkányi*-alakra nemzetgazdasági tételeket, a *Szikszay*-alakra vallásos éneket, a *Bulyovszky*-alakra elégia s a *Kazinczy II.* alapra népmese írását tűzte ki a pályázat. A pályamunkák beadásának határideje május 24-ik napja.

* **A temető tolvaja.** A „Kossuth” utcai temetőben hetek óta állandóan el-el-tűntek a sirokról az értékesebb koszorúk, eserjék és díszvirágok. A temetőrség teljes éberséggel igyekezett megakadályozni a gyalázatos tolvajlásokat, de sehogyssem sikerült elfogni a jómadarakat. A kegyeletükben sértett családok végre is a rendőrséghez fordultak panaszukkal s a bünyügyi osztály nyomozásának csakhamar lett is eredménye. *Dobos* rendőrbiztosnak sikerült a temető tolvaját *Illyés Jánosné, Szabó Juliánna* személyében ki nyomozni és ép akkor letartóztatni, mikor a tegnapi piacon lopott eserjéssel akart vásárt csinálni. Az ambíciózus aszszonyosság most a rendőrség börtönében várja méltó büntetését.

* **Az ebesi cztgányok bánata.** *Maurer* Emil tanyájának rablózigányai most vannak csak igazán bajban, Tegnap telt ki ugyanis a három napos büntetés s nagy lett volna az öröm, ha egy kis kellemetlenség nem éri *József* főherceg jeles szökevényeit. Az történt ugyanis, hogy a rendőrség foglalatást eszközölt a karaván szekerein 33 korona 18 fillér rabtartási költség erejéig. A banda ellátása — 31 ember és 6 ló — ennyibe került ugyanis a rendőrségen három nap alatt. Keservesen túrték egy darabig a foglalatást, mikor aztán látták a veszedelem komoly voltát — előszedték a dugott bankókat és kifizették a költségeket.

* **A kénsav, mint forgalmi akadály.** A kollégiumi emlékkert előtti téren tegnap délelőtt kénsavval telt üveget szállított egy szekér. Egyik üveg véletlenül le esett a kocsiról s a benne levő kénsav kiömlött az utca kövezetére. Délajt egy arrahaladó ember véletlenül elbukott s a kénsav egész ruháját kiette. Az arra járók valamennyijének cipőtalpa megszínylette a kénsav hatását. Délután öt óra körül *Makó Lajosnak*, az új *debreczeni* színigazgatónak díszleteit vitte ki a *Margit-fürdő* telepére *Müller* szállítónak egyik kocsija. A folyékony kénsav helyén az egyik ló eleszött s beleesett a mérges folyadékba. A szegény állat testét egészen összemarta a kénsav. Figyelmeztetjük a rendőrséget, hogy a forgalom és közbiztonság érdekében nyomozza ki a gondatlan kénsav-szállítót és szabadítsa meg a kövezetet a mérges folyadéktól.

* **Háztulajdonosok figyelmebe.** Tájékoztatás és alkalmazkodás végett ez uton értesítjük a háztulajdonosokat, nemkülönben a szőlőskerti birtokosokat is, hogy a *katonai férőhelyeknek törvény által parancsolt kipuhatólását* a katonai és illetőségű ügyosztály kiküldött emberei folyó évi május hó 1-ére megkezdik s az összeírás pontos lelkiismeretes megejtése végett minden háznál meg fognak jelenni. Hogy bármily visszaélésnek eleje vétesék, az összeírást végző egyéneket a hatóság igazoló jeggyel látja el, melynek előmutatását a háztulajdonosok követelhetik. Ellenben e munkálatot teljesítő egyének semmi néven nevezendő díjra a háztulajdonosokkal szemben igényt nem tarthatnak. Együttal a közönség megnyugtatósa végett azt is megjegyezzük, hogy a fentebb nevezett összeírás nem adózás, hanem csupán abból a célból történik, hogy tudva legyen, hogy esetleges mozgósítás alkalmával városunkban hány katona, hány ló szállítható el.

* **Költözködő kapitányság.** A második kerületi rendőrkapitányság *József kir.* herceg-utcai helyiségéből a *piacz-utcai Komlóssy-ház* első emeletére költözik. A költözködés miatt a kapitányság holnap és holnapután nem tart hivatalt.

* **Pünkösdi legáció.** A *debreczeni* öreg kollégium nagyobb diákjai már erősen készülődnek a pünköszi legációkra, melyeknek jövedelme lapos zsebeket van hivatva megtölteni. A teológiai tanszék dékánja, *Csiky Lajos*, vasárnap határoz az egyes legátusok elmondandó beszédei felett.

* **A ki nagyon szereti Debreczent.** *Csizsár János* nevű férfiú sok galibát csinált már *Debreczenben*. Az alkohol

iránt melegen érdeklődő csavargót a rendőrség örökre kitiltotta a város területéről, de a munkakerülő naplopó csak visszakérült mindannyiszor. Nem jött ugyan Debreczenbe, mert itt melegen érezte talpa alatt a talajt, hanem az *Ebesre* gyalogolt ki s az ott lakókat tisztelgette meg nem várt látogatásával. A rendőrség nesztét vette a csavargó otlétének s hirtelenében kézrekerítette. Most aztán a börtön ajtója zárult reá.

* **A megbészült Bugyi-utód.** *Kaszás* János 119. számú talyigást a *Bugyi* Sándor hőstettei erősen feltűzelték és ő is valami nevezetes tettet óhajtott véghezvinni. Tegnap óriási hajszolással talyigázott végig a Csapó-utczán, neki hajtvva a járókelőknek. Rémüldözve futott előre veszélylyel fenyegetett közönség. Hogy mi lett volna a vége *Kaszás* vállalkozásának, előre nem tudható. Szerencsére egy rendőr lefűlelte és bekísérte a bűnügyosztályhoz, hol megérdemelt büntetést szabnak reá.

* **A zálogüzletek.** A zálogközvetítő tulajdonosok annak idején kérvényileg járultak a kereskedelmi miniszterhez, bizonyos kedvezményeket kérve tőle. A kérvényre most felelt a miniszter. A miniszter ugyanis rendeleteket intézett az egyes városok közönségéhez, melyben intézkedik a zálogházakról, illetőleg a közvetítőkről. A miniszter mindenekelőtt megállapítja a szedhető kamatmagasságot, a melyet arany- és ezüstneműek után tizenkét százalékban, egyéb ingóságok után pedig tizennyolcz százalékban engedélyez, e százalékban bennfoglaltatnak az összes kezelési, gondozási, őrzési díjak és illetékek, valamint az állami bélyegdíj. Nem teljesíti a miniszter a kézi zálogintézet tulajdonosok abbéli kérelmét sem, hogy csakis 20 koronán feletli összegeknél legyenek kötelesek jutalékkönyvet vezetni és nyugtákat kiadni. Nem teljesíti azt a kérelmet sem, hogy a zálogüzlet-tulajdonosok 30 koronát meg nem haladó kölcsöneiről szóló zálogjegyek bélyegmentesek legyenek, mert ez által az államháztartás jelentékenyen károsodnék. — Nem teljesíti a miniszter azt a kérelmet sem, hogy a budapesti országos takarékpénztár és zálogkölcsönintézethez hasonlóan mondassék ki. — hogy a legkisebb kölcsönösszeg 40 fillér. Ezt az egészen szegény nép érdekében nem hagyja jóvá a miniszter, a melynek ez a kölcsön többnyire a legszükségesebbre kell.

x **Bajor sört à la Löwenbrän** csapolnak a **Dreherben** a reggelihez, a hol különleges **zóna reggeli** is kapható.

Szobapadlómáz, Linoleum kapható: **Komlóóssy Lajosnál.**

x **Örvendetes** jelenség, hogy reklám mal silányarut nem lehet a forgalomban állandóan megtartani, mert a közönség mai felvilágosodottsága mellett egyedül csak a jóáru érvényesülhet. Erre támaszkodva mint **tösgyökerez magyar gyáros** ajánlom a legújabb francia módszer szerint készített kitünő **Pármai ibolya szappant**, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bir s egy újabb módszer szerint hozzáadott bőrtinomitó s üdítő szerrel készítve, oly kiváló mosdó szappan, hogy minden külföldit háttérbe szorit. Rendkívül szolid hatásánál fogva a **legérzékenyebb arcbőrűek** is nagy sikerrel használják. 1 drb. 80 fill., 3 drb. 2 k. 20 f. Készítője: **Szabó Béla** gyógyszerész, pipere-szappangyáros **Miskolczon**

Főraktár: **Debreczenben Kálnai Lipót** urnál. Ugyanott kitünő gyermek szappanom fés másosdó szappanaim 20 fillértől leelé kaphatók.

TANÜGY.

Iskolalátogatás a Svetits-intézetben. A Svesits leánynevelőintézet tantervét, látogatottságát s a növendékek előmenetelét két kiküldött tanügyi férfiú vizsgálja meg e héten. *Spos Orbán* kir. tanfelügyelő és *Palotay László* prelátnok végzik az iskolalátogatást. Az előbbi a tanügyi kormány, utóbbi az egyházmegye kiküldöttje. A látogatásokat e héten végzik a kiküldöttek.

Érettségi biztos a kereskedelmi tanintézetben. *Wlassics Gyula*, vallás és közoktatásügyi miniszter tegnap nevezte ki a debreczeni „Felső Kereskedelmi Iskola” ezidei érettségi biztosát. A kormányt dr. *Klupathy Jenő* budapesti egyetemi magántanár és országos nevű vegyész fogja képviselni, ki már több ízben volt a debreczeni kereskedelmi tanintézet érettségi biztosa.

EGYLETI-ÉLET.

○ **A „Polgári Kerékpáros-Egyesület” közgyűlése.** A „Polgári Kerékpáros-Egyesület” a nagyvásár miatt elhalasztott gyűlését május hJ 4-én délután két órakor tartja meg. Az egyesületi tagok azzal hívatnak meg e gyűlésre, hogy e közgyűlés — alapszabályok értelmében — a megjelentek számára tekintet nélkül fog határozni a gyűlés tárgysorozata következő: Titkári jelentés és zárszámadások betérjesztése. Felügyelő-bizottság jelentése és ennek kapcsán a felmentés megadása. Tisztviselők és választmány megválasztása. Esetleges indítványok, ha 3 nappal a közgyűlés előtt beadatnak. Pálya további fentartása feletti határozat.

IRODALOM.

)(**Bokréta.** Ily ezimen jelent meg a a mult hó folyamán egy költeményes kötet *Debreczenben*. Szerzői: *Baja Mihály*, *Gulyás József*, *Gyökössy Endre*, *Madai Gyula* és *Oláh Gábor*. Valamennyiünket fűzi valamelyes kötelék is *Debreczenhez*. A költészetük hangján meg is érezni a magyarság szeretetét. Sorrendre első a kötetben *Baja Mihály*. Lírikus. A szülei házat, a pipacos mezőt, a fonóka s a falu minden romantikáját dalolja meg egyszerű keresetlen szavakban. *Gulyás Józsefnél* a verselési készség az, mi először tűnik szemünkbe. Dalai egy sokat szenvedett lélek szomorú hangjait hozza felénk. *Gyökössy Endre* törött mesgyéken halad; tárgyai ismertek. Vonzó csak akkor tud lenni, ha elbeszél. Ebben a zsánerben aztán jó erő. *Madai Gyula* a lélektan legmeregvebb tételeit bonczolgatja, meleg szívvel, sok tehetséggel. Legizmosabb az öt poéta között *Oláh Gábor*. Epikája megragad bennünket mesteriességével. Költeményi közül legszobább azok, melyekkel a sorvadó magyarságot igyekezik felverni álmából. Nem adhatunk dicséretünknek szebb kifejezést, mint azt, hogy megértettük verseit s meggyőzték gondolatai lelkünket. A kötet ára egy korona és kapható bármely *debreczeni* könyvesboltban.

)(**„A dél-afrikai háború; annak okai és vezetése.”** Ily című nagyérdékű füzet jelent meg Budapesten, *Szilágyi Béla* bizományában, *Conan Doyle*, a híres angol költő és író tollából, *Aliquis* magyar fordításában. A könyv czime hiven jelzi annak tartalmát; nagy vonásokban, de dicséretes tárgyilagossággal festi a burok történetét, az angolokkal való viszály eredetét s a háborúnak nem sorrend szerint való eseményeit, hanem mindkét részről való viselése módját. A magyar olvasó, a ki lelkiismeretesen akarja megítélni a Dél-Afrikában folyó dolgokat s nem éri be a napilapok által eléje tált fázisokkal, igen sok tanulságosat találhat a 164 oldalra terjedő könyvben, melynek ára mindössze 60 fillér. *Conan Doyle* nem mindenben ért egyet saját kormányával és nemzetével sem s mint teljesen független emberhezillik, eznyiltan mondja ki. A fősulyt arra fekteti, hogy megezőfolja az angolok kegyetlenkedéséről és a concentrált táborokról a Dr. *Leyds* által pézult sajtóban s ennek révén nálunk is elterjedt híreszteléseket. A jóhiszemű és elfogulatlan olvasó csakhamar be is látja, hogy e híresztelések közönséges rágalmak. A fölöttébb érdekes és igen olesó könyvet legmelegébben ajánljuk olvasóinknak. Kapható minden könyvkereskedésben és a „Magyar Gényusz” kiadóhivatala utján is.

MULATSÁG.

Házi-estély. A debreczeni magyar államvasuti „*Altiszi Kör*” május hó 4-én vasárnap a *Petőfi-tér 13.* szám alatt levő saját helyiségében *házi-estélyt* rendez, melyre a meghívókat már szétküldte a rendezőség. Az estély műsora a következő: I. Nyitány. Előadja az altiszi kör tagjaiból alakult műkedvelő zenekar. II. Magyar népdalok. Éneklí *Adamek Irma* operai növendék. III. Egy baleset; *Gabányitól*. Előadják *Nagy Emma* és *Nagy Ferencz*. IV. *Koriolán*; *Tárkányi Bélától*. Szavalja *Magyar Sarolta*. V. *Czimbalom duett*; Magyar népdalok. Előadja *Osanády Jolán*, *hegedűn kíséri Horváth Sándor*. VI. A tót táncmester; *Gabányitól*. Előadja *Nagy Ferencz*. VII. A gólyához; költemény. Szavalja *Csomor Gyula*. VIII. Énekes cuplék. Előadja *Zöld János*.

Szabók mulatsága. A debreczeni szabók egyletének vezetősége pünkösöd másodnapján táncmulatságot rendez. Az előkészületek a mulatság sikere érdekében lázasan folynak. A rendezőség tömegesen bocsátotta ki a meghívókat, s a kik még igényt tartanak arra, tudassák ezimüket a vígalmi tagoknál vagy az egylet *Deák Ferencz-utca* 4 szám alatti helyiségénél.

A czipészek majálisa. A czipész- és esizmadia szakegylet május 3-iki, szombati táncmulatsága iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A meghívókat már szétküldte a rendezőség. Lesz díszes táncrend is a hölgyek számára. Akik tévedésből nem kaptak meghívókat, forduljanak *Szép-laky József* rendezőbizottsági elnökhöz. A táncmulatság a *Margit-fürdő* disztermében lesz.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Kurucz Feja Dávid.

A szerző kritikája.

Nehéz szerzőnek a darabja előadásról írni. Nem is lát jól, nem is szabad látnia. Nem is igen néztem hát a színpadra.

Nem én, azt a közönséget néztem, a melyhez fogható nem láttam én soha. Ismerik Lao-tse históriáját?

Lao-tse a ki a természet titkait kutatatta, imádva borult le egykor egy szép leányka előtt: Ilyen szép lehet az örök Tas, minden jónak, szépnek a forrása! Milyen égi öröm lehet ennek a titkait megismerni. És ime az örökkévaló meghallgatta hűséges fia fohását; — egy égi hang szólt hozzá: Ihlesd meg! — És a mint Lao-tse ujjaiával végigsimította a kis leány orcáját, lehámlott a bőre és a bőr alól a vérző húsrostok meredtek elő. Rettenetes látomány! — Lao-tse egy pillanat alatt megöszült e látványtól. És Lao-tse többé nem tudott gyönyörködni a természet semmi szépségében, mert mindig az a rémes, véres ezafatoktól hasogatott ábrázat meredt feléje.

Es ekkor jött feléje egy napkeleti böles és kérdező: Lao-tse miért vagy szomorú? Nem tudom többé a szépet élvezni, mindeniknek a leple alatt ott látom az iszonyu valót.

— Meggyógyítalak — szólott a böles és tükröt tartott Lao-tse elé és ime Lao-tse azt látta, a mit óhajtott, a mi szépet elméje csak megálmodott, szíve csak megáhitott.

Es azóta Lao-tse nem látta a rémképet.

— Add nekem e csodás tükröt, hadd oszlassa el rémemet.

— Botor böles te, hiszen nem a tükrőmben van a csoda, hanem a te lelkedben szunnyadt.

Es Lao-tse összetörte a tükröt és rémei nem támadtak fel, mert a lelke minden szép eszméje feltámadt a tükrő varázslatától.

Ez a furcsa kis história jutott az eszembe, mikor tanuja voltam annak a lelkes, édes rokonszenvnek a melylyel az én Kuruczom minden szavát hallgatta a debreczeni közönség.

Bizony nem az én érdemem, én a tükröt tartottam csak, de a csoda nem a tükrőben van, hanem a debreczeni magyar lélekben. És a mikor a közönség lelkéből elmúltak a rémek és látott szépet, nagyot, a mi nem is volt a darabban, — bizony nem az enyém, nem a tükrő az érdem, hanem azé a közönségé, melynek lelkében ott él a magyar nemzeti egységes társadalom, a hajthatatlan, meg nem alkuvó kurucz szellem minden szép álma.

Ha tetszett a darabom, bizony nem az enyém az érdem, hanem ezé az édes, egyetlen, debreczeni közönségé, a melynek a lelkében már előbb, erősebben ott élt, a mit én életem akartam költeni.

A hajthatatlan, a meg nem alkuvó magyarság, az igazi kurucz szellem. . . . Hogy játszottak?

Kitünően. Magyarok akik játszották, a lelkökkel játszották, magyaroknak játszották, hogy ne játszották volna jól.

Olyan kiesinek érzem magam az előadás alatt és e közönség előtt.

A Komjáthy pár, Tóth Ilonka, Breznay Anna, Berlányi Vanda, Odry Árpád, Faragó Ödön, Bartha István, Nagy Gyula, olyan színészek, a kiknek részére gyönyörűség szerepet írni.

Nálamnál sokkal nagyobb íróknak is gyönyörűsége lehetne.

Es most Szerkesztő uram, — szeretnék rászolgálni igazabb érdemekkel arra az elismerésre, a melyben a debreczeni közönség részesített.

Dr. Fényes Samu.

TÁVIRATOK.

A zágrábi kardaffér epilógusa.

Zágráb, április 28. (Saját tudósítónktól.) Tegnap délután a katonatisztek és diákok között történt összeütközés következményeképp Hafner joghallgató, Tomics és Gyorgyevics honvédfőhadnagyok között párbaj volt, a melyben a két tiszt jobb karján súlyosan megsebesült.

Az általános választójog.

Stocholm, április 28. (Saját tudósítónktól.) Tegnap itt az általános választójog érdekében tüntetések voltak, a melyeken mintegy 40,000 ember vett részt. Svédország más városaiból is hasonló tüntetéseket jelentenek. Rendzavarás sehol sem volt.

Halál — utközben.

Budapest, április 28. (Saját tudósítónktól.) A déli vasut Meránból jövő vonat első osztályának kocsiájában Szinnyi Merse László, sárosmegyei nagybirtokos, a vármegye volt főispánja, a vonat megérkezése előtt hirtelen meghalt. Holttestét a budai pályaudvarból egyenesen az orvostani intézetbe szállították.

József Ágost főherczeg — budapesti lakos.

Budapest, április 28. (Saját tudósítónktól.) József Ágost főherczeget Ő felsége állandó itt tartózkodásra Budapestre rendelte. A főherczeg vezetője lesz a honvédségnek. Általános örömet keltett, hogy fővárosunknak állandóan kir. főherczeg lakója lesz.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Dühöngő asztalossegéd. Voharszky István segéd volt Sinkovics Nándor debreczeni asztalosnál. Tavaly júniusban minden szó nélkül odahagyta gazdáját. Pár nap múlva visszament Sinkovicshoz és ott gorombáskodások közt hátralévő fizetését kérte. Mikor innen kikergették, töltött revolvert fogott Csombor József inasra s a remegő gyermeket össze-vissza pofozta. Innen Sinkovics fiához ment, hol be akarta törni az ajtót, de a garázdálkodásnál itt sem ment tovább. Zsarolás és magánlakás sértés kísérletének vétsége miatt ült Voharszky István teg-

nap a vádlottak padján. A törvényszék elnöke Oláh Miklós, közvádó Bálint Zsigmond volt. Voharszky 14 napi fogságbüntetést kapott.

§ Az ezüstóra tolvaja. Illyés József tizenhét éves csavargó Tóth Gyula fiakkerestől ellopott egy ezüstórát. A lopott órát egy kézen el is adta, az árát pedig elitta. A tegnapi tárgyaláson Illyés József töredelmesen beismerte bűnét, csak azt nem tudta megmondani, hogy kinek adta el az órát. A kir. törvényszék hat heti fogságra ítélte a tolvaj csavargót, ki megfellebbezte ez ítéletet.

A GYERMEK.

Rogény.

Írta: Boy-Ed Ida.

Fordította: Gelsei Gyula.

(Folytatás.)

13.

A Palehnékel való testvéri viszony az első év folyamán lasacskán egészen meglazult: Katinka azelőtt férjes testvéreben mintegy anyai tekintélyt látott: most egyenrangunak, sőt tekintve férjének vagyonát, még nemileg fölötte állónak is érezte magát s így nem volt hajlandó a gyámkodást eltűrni. Anélkül, hogy egyet len egyszer is civődás fordult volna elő közöttük, teljesen elhidegültek egymás iránt. Willibald is elvesztette a Palehn gyermekek iránt érzett nagy rokonszenvét, amióta egész lelkét az a boldogító remény töltötte el, hogy forró vágya rövidesen teljesül.

Tettek-vettek, tanácskoztak a Mainardlakban: Rohrmőserné asszony, ahogy férje nevezte szerény, félénk modorával ott bibelődött; bár jobb lett volna, ha valami praktikus asszony áll a nő oldalán.

Eljött a nagy nap. Willibald félelmében, örömeiben, türelmetlenségében s szánalmában majdnem egészen elvesztette a fejét.

Csak akkor tért magához, amikor ott térdelt Katinka ágyánál; áhitattal, hálával csókolta kezét, arczán szent könyvek omlottak végig.

— Derék kis fickó — mondá Rohrmőserné asszony — egészen apja fia.

Willibald fölkel, az ágyacskához lépett, ahhol fiaeskája szunnyadt.

Idegei még nagyon ki voltak merülve, sirt. De a könyvek között csudálkozva gondolta, milyen csunya és különös az ilyen kis gyermek.

Aztán kiment. Emberei szerencsekívánatokkal halmozták el, az udvaron öröm és vigasság uralkodott, a gazdasszony megnyitotta a pinezét, éléskamrát, az ispán felhuzta a zászlót, mely büszkén lengett a torony magasán.

Willibald szólanul szorította meg a feléje nyújtott kezeket.

Szobájába ment, bezárkózott, ott térdre ereszkedett s arczát az íróasztal székének vánkosába rejtette.

Csudálatos időszak következett. A napok hosszuak voltak, mert Willibald a perczeket számlálta, míg felesége szobájába léphet.

(Folyt. köv.)

Kiadó laptulajdonosok:
Dobschorb és Popovits.

APRÓHIRDETESEM

Minden apró hirdetés, a mely 10 szót tartalmaz, e rovatban husz fillérért lesz közzétéve: Minden további szó közzétételét 4 fillérért eszközöljük. Vidéki tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a levélbélyeg a válasza beküldetik. Vidékiek az utalvány szelvényére is rávezethetik a hirdetéseket.

<p>A KI eladni vagy venni kíván</p> <p>butort földet bort szőlőt üzletet házat stb.</p>	<p>A KINEK ismerettségében</p> <p>háztartásra nevelőre üzlettársra üzletvezetőre gazdasszonyra szakácsnőre szobaleányra szolgállóra kocsisra házmesterre könyvelőre segédre</p>	<p>ispánra vinczellérré kulcsárnőre stb.-re van szüksége</p> <p>adja fel hirdetését a „SZABADSÁG” kiadóhivatalánál.</p>	<p>Kerestetik egy ügyes ügynök a ki a könyve- léshez is ért. Irásbeli ajánlatok vasbutor gyár Piacz 83.</p> <p>Nyaraló Simonyi-ut 3. sz. alatt eladó, vagy bérebe adandó. Értekezhetni lehet Tóth Gyula vaskereskedőnél.</p> <p>Száraz, világos pinczeszoba kiadó. Vár- uteza 12 sz.</p>	<p>Vaj, naponta friss kilója 1 frt. 20 kr-ért kapható DEUTSCH LAJOS fűszer kereskedésében Piacz-u. 38.</p> <p>Martinkán négy nyilas szőlő nagy pajtával együtt eladó Czím a kiadó hivatalban.</p>	<p>Az adriai biztosító társaság debreczeni ve- zérügynökségénél egy ke- reskedelmi iskolát végzett kisasszony azonnali alkal- mazást nyer.</p> <p>Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Csapó-utca 9. sz.</p>
--	--	---	---	--	---

TURUL PERMETEZŐ

a jelenkor legjobb peronospora
permetezője javított alakban,
1902 Modell.

Fényesen kiállotta a próbát!

Teljesen szilárd, rézalkot-
részekkel, egy perczalat kive-
hető szélkazánnal.

Könnyű, jó és biztos munka.

Kapható:

Kontsek Géza

magkereskedésében

Kossuth utca 7. sz.

A legujabb

női ruhaszövetek, delain, batist,
zephir és mindenféle mosó ruha
kelmé

óriási választékban

raktára érkeztek

Donogán és Somessy

Kunz József és Társa utódai
cégnél Kistemplom-bazár.

Megérkeztek!

A legszebb tavaszi ujdonságok
női divatszövetében

Bluz selymekben,
Tennis, chiné és
De laine szövetekben,
napernyőkben.

Szabó Lajos fiai
cégnél,

Debreczen — Rózsater.

A vásártéren Széchenyi-utca sarkán látható
a **norvégiai halászat** és az
ORIASI CZETHAL
kiállítás.

(A czethal a világ legnagyobb emlős állata.)

21 méter hosszú, 360 centiméter magas, 355 métermázsa súlyu.

Kifogták 1900 augusztus 1-én a Spitzbergok és a medveszigetek között.

A fogásnál 75000 kilogram súlyu volt; a legnagyobb czethal melyet eddig fogtak

külföldön kiállításban

láthatók: 21 ragadozó és mélylátó praeperált hal, szerszámok a fogáshoz, úgy mint tenger szigonyok.

Magyarországok mindig tartatnak.

Nyitva naponta reggel 9-től, este 8 óráig.

Megnyilik szombaton ápril 26 és tart május 4-ig. Belépti-díj 40 fillér, gyermekek és katonák örmesterig 20 fillér. Iskolák és egyesületek kedvezményben részesülnek. Kiváló tisztelettel

az igazgatóság.

A magyar kir. államvasutak gépgyárá-
nak lokomobil cséplőgép és „MILLENNIUM”
aratógép gyártmányai a párisi
nemzetközi kiállításban a legnagyobb ki-
tüntetést, a GRAND PRIX-t, nyerték.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GÖZCSEPLŐ-KÉSZLETEIT,
14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND-LOCOMOBILJAIT, és végre

„Millennium” legujabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó-
és kéveköto aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK-
rendszerű acélöntésűekéfével ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit.
Kizárólagos képviselő: Márkus I. Debreczen.

Debreczen, nyomtatott Dobschorb és Popovits könyvnyomdájában.